

חוקיותו של אזור חיץ ישראלי ברצועת עזה

עו"ד אברהם שלי"ן

16.09.2024

פי על פי דיווחים, ישראל הקימה אזור חיץ לאורך קו הגבול בתוך רצועת עזה, על מנת למנוע חדירת מחבלים, פלישה או פתיחת מתקפה על ישראל, כפי שקרה בטבח השביעה באוקטובר. על פי דיווחים, ישראל שוקלת להקים עוד אזור חיץ בדרום לבנון על מנת להגן על תושבי הקהילות הצפוניות בישראל. בתגובה, נשמעות טענות על כך שאזור חיץ ישראלי מפר את הדין הבינלאומי.¹

הטענות נגד אזור החיץ מתחלקות לשתיים. הראשונה היא שהריסת הבתים שישראל מבצעת היא הריסת רכוש מופקרת שאין לה הצדקה צבאית. השנייה היא שאסור לישראל להקים רצועת ביטחון בשטח של רצועת עזה, ועל כל אזור חיץ להיות בתוך שטח ישראל. על פי השקפה זו, הקמת אזור חיץ בתוך עזה מהווה כיבוש לא חוקי של שטח עזתי.

במאמר זה נטען כי פעולותיה של ישראל נובעות מצורך צבאי מובהק, ומשכך, לא מפרות את האיסור על הריסת רכוש מופקרת. בנוסף, מדינות רשאיות להחזיק בשטח אויב בעת מימוש זכותם להגנה עצמית. נמחיש זאת באמצעות דוגמאות מהעת האחרונה בדמותם של אזורי החיץ הטורקיים בסוריה ובעיראק שהתקבלו על ידי מדינות המערב המובילות כחוקיות לכל דבר ועניין, כמו גם תכניות אוקראיניות להקמת איזו חיץ במחוז קורסק הרוסי.

1 | מהו אזור חיץ?

על פי מחלקת ההגנה של ארצות הברית, אזור חיץ הוא "אזור מוגדר הנשלט בידי כוח שמירת שלום ממנו מורחקים צדדים לסכסוך או כוחות תוקפניים"². אזור חיץ מוקם כדי ליצור חיץ בין כוחות עוינים וכדי להגן על גבולות מפני פלישה ותקיפה.

אזור החיץ שישראל שוקלת להקים עשוי לכלול איסור כניסה של אזרחים פלסטינים, הריסת כל מבנה פלסטיני בתוך האזור, הקמת תשתיות צבאיות ישראליות שם ונוכחות צבאית ישראלית קבועה או קבועה למחצה.

שלט אזהרה המורה על אזור חיץ של האו"ם בצד של קפריסין היוונית בקרבת מעבר הגבול לדרה, הצופה אל הצד הטורקי.

[WikiCommons](#)

2 | האיסור על הריסת רכוש מופקרת

הריסה מופקרת של רכוש אויב בזמן מלחמה אסורה תחת הדין הבינלאומי המנהגי והדין ההסכמי. תקנות האג אוסרות על "הרס או החרמה של רכוש אויב, אלא אם כן ההרס או ההחרמה דרושים בהכרח לצרכי המלחמה".³

לפי סעיף 50 של אמנת ז'נבה הראשונה משנת 1949, סעיף 51 של אמנת ז'נבה השנייה משנת 1949 וסעיף 147 של אמנת ז'נבה הרביעית משנת 1949: "הריסה והחרמת רכוש מופקרת שלא כדין, בקנה מידה נרחב וללא הצדקה של צורך צבאי" מהוות הפרה חמורה של הדין הבינלאומי. בנוסף, סעיף 53 של אמנת ז'נבה הרביעית אוסרת על הכוח הכובש להרוס רכוש "מלבד אשר במקרה בו ההרס הכרחי למבצעים צבאיים".

בהחלטה של בית הדין הפלילי הבין-לאומי ליוגוסלביה לשעבר (ה-ICTY) בפרשת דריו קורדיץ הוגדרו האלמנטים של הפשע: "(i) הריסת הרכוש מתרחשת בקנה מידה גדול; (ii) ההריסה אינה מוצדקת משום צורך צבאי; ו (iii) העברייני פעל במטרה להרוס את הרכוש המדובר או בהתעלמות בוטה מהיתכנות ההריסה".⁴

מסגרת הדין המשפטי הרלבנטי להערכת פעולותיה של ישראל היא דיני העימות המזוין. משפטנים חלוקים בשאלה אם מלחמתה של ישראל נגד ארגוני טרור פלסטינים היא סכסוך מזוין בינלאומי או לא,⁵ אולם כך או אחרת, אין לראות בישראל כוח כובש, משום שבשנת 2005 היא הוציאה מרצועת עזה את כל כוחות הצבא והאזרחים הישראליים שהיו בה (בהנחה שהיא אכן היוותה כוח כובש בתקופת השנים (1967-2005)).⁶ שליטה בפועל בשטח הכבוש היא "דרישת היסוד של הגדרת כוח כובש",⁷ וכיום, גם לאחר שלושה חודשים של לחימה, השלטון האזרחי ברוב שטח הרצועה נמצא בידי חמאס. בכל מקרה, החמאס טרם נכנע או הובס, וישראל לא החילה שליטה אזרחית ברצועה.⁸

3 תקנות האג סעיף 23 (ז), 1907.

4 Prosecutor v. Kordić and Čerkez, Case No. IT-95-14/2, Judgement, P.346-347 (Int'l Crim. Trib. for the Former Yugoslavia Feb. 26, 2001). P. 346-347.

5 Michael N. Schmitt, Israel – Hamas 2023 Symposium – The Legal Context Of Operations Al-Aqsa Flood and Swords of Iron, RAO ARTICLES OF WAR (Oct. 10, 2023), <https://lieber.westpoint.edu/legal-context-operations-al-aqsa-flood-swords-of-iron>

6 לניתוח של בית המשפט העליון, ראו בג"ץ 9132/07 אלבסיני נגד ראש המשלה; לדין מקיף על מעמד רצועת עזה לאחר 2005, ראו - Avi Bell & Dov Shefi, The Mythical Post-2005 Israeli Occupation of the Gaza Strip, 16 Israel Affairs 268 (2010).

7 Yoram Dinstein, The International Law of Belligerent Occupation (Cambridge: Cambridge University Press, 2009), 43

8 Prosecutor v. Naletilić and Martinović, Case No. IT-98-34-T, Judgement, Par 217 (Int'l Crim. Trib. for the Former Yugoslavia Mar. 31, 2003). Par. 217.

3 | מטרותיה הצבאיות של ישראל - הסרת האיום מעזה

מאז תחילת המבצע בעזה ההנהגה הישראלית הגדירה שלוש מטרות קונקרטיות: השבת החטופים הישראליים, מיטוט החמאס ומניעת איום עתידי מעזה.⁹ יצירת אזור חיץ לאורך הגבול של עזה עם ישראל משרתת את המטרה של השמדת התשתיות של ארגון החמאס וחסול האיום על ישראל. מה שעולה בבירור מהעובדה שישראל מתמקדת בהריסת מבנים סביב קו הגבול, הוא שההינע אינו רשעות או הפקרות אלא חתירה להגנה על יישובים סמוכי גבול ולמניעת שטחי כינוס מהאויב למטרות תקיפה.

למעשה, הפעולה של יצירת אזור חיץ היא מענה מצומצם לאיום צבאי ישיר. לאחר הפלישה והטבח של שבעה באוקטובר, עשרות אלפי תושבים מהדרום פונו מבתיהם ועודם מנועים מלחזור עד שהמדינה תוכל להבטיח את שלומם. חלק מהמבנים הפלסטינים שוכנים בסמיכות גבוהה לגבול, רק כמה מאות מטרים מיישובים ישראליים כמו כפר עזה, כרם שלום ושדרות.¹⁰ פעילי הטרור הפלסטינים שביצעו את התקיפות הרצחניות בשבעה באוקטובר חצו אל תוך ישראל מתוך רבים מהאזורים הללו שעל הגבול. בכירי חמאס כבר נשבעו: "נעשה את זה שוב ושוב. מבול אל-אקצא [טבח שבעה באוקטובר] היא רק הפעם הראשונה, תהיה פעם שניה ושלישית ורביעית..."¹¹

בשנת 2018 ושוב בשנת 2019, החמאס והג'יהאד האסלאמי הפלסטיני ארגנו צעדות המוניות לעבר הגבול עם ישראל במטרה לפרוץ אותו. הפלסטינים הכתירו אותן בשם "צעדות השיבה", מה שמלמד על מטרותן: פלישה לישראל. למרות שהצעדות התיימרו להיות לא אלימות, הן כללו תקיפות נרחבות על כוחות ישראליים כמו גם הצתות והרס של חקלאות ישראלית וקהילות אזרחיות.¹² יתירה מכך, הטבח של שבעה באוקטובר התאפשר בין היתר בעזרת הצבת ציוד צבאי לאורך הגבול, תחת מעטה של פעילות אזרחית. אזור החיץ מיועד למנוע הישנות של אירועים כאלה.

9 Jeremy Sharon, Netanyahu: Israel will not halt Gaza war until all goals achieved, THE TIMES OF ISRAEL (Dec. 2, 2024) https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/netanyahu-israel-will-not-halt-gaza-war-until-all-goals-achieved

10 יואב זיתון "המבצע הנפיץ ליצירת אזור החיץ, והמהלך המרכזי של התמרון" YNET, 24.12.2024 <https://www.ynet.co.il/news/article/rkhvmyyka>.

11 Hamas Official Ghazi Hamad: We Will Repeat The October 7 Attack, Time And Again, Until Israel Is Annihilated; We Are Victims – Everything We Do Is Justified, MEMRI (Nov. 1, 2023) <https://www.memri.org/reports/hamas-official-ghazi-hamad-we-will-repeat-october-7-attack-time-and-again-until-israel>

12 מרכז המידע למודיעין ולטרור על-שם אלוף מאיר עמית, "אפשרות לחידוש צעדות השיבה ברצועת עזה" (7/9/2023) https://www.terrorism-info.org.il/app/uploads/2023/09/H_176_23.pdf

פעילי טרור פורצים את הגדר ליד ניר עוז בשבעה באוקטובר.
 Google Earth / Hamas Military Media Handout

מפת חציית הגבול מעזה ב-7 באוקטובר.
 Google Earth / Canva

פעיל טרור פלסטיני ליד גבול עזה בזמן "צעדות השיבה הגדולה". צילום: רויטרס

4 | מטרה צבאית אינה מופקרת או זדונית

הן הדין המנהגי והן הפסיקה מדגימים כי האיסור על הריסת רכוש מתייחס להרס לשם עצמו, או למטרות של נקמנות וביזה. הגדרה זו מנוגדת לחלוטין למטרה הצבאית הישראלית של מניעת התקפות נוספות על אזרחיה.

המדריך הצבאי של אוסטרליה לדיני העימות המזוין משנת 2006 קובע: "העיקרון של צורך צבאי... מתיר הריסת רכוש אם הריסה זו הכרחית לצרכי המלחמה. הריסת רכוש כמטרה בפני עצמה היא הפרה של הדין הבינלאומי. יש צורך בקשר סביר בין הריסת הרכוש לבין ההתגברות על כוחות האויב".¹³

קוד ההתנהגות לצוותי כוחות הביטחון של קנדה משנת 2001 מזהיר מפני הרס "שאינו לצורך".¹⁴ המדריך הצבאי הבריטי לדיני העימות המזוין משנת 2004 מסביר: "תיתכן הריסה של בית על מנת לנקות שדה אש או מפני שהוא משמש לעמדת תצפית או ירי של האויב. אסור להשמיד בית רק כדי למנוע מחברי קבוצה אתנית או אמונה דתית אחרת לשהות בו".¹⁵

מדריך השדה הצבאי של ארה"ב משנת 2015 קובע:

"ייתכן שצרכי המלחמה ייצרו הכרח ליטול או להרוס רכוש של האויב על מנת לתמוך במבצעים צבאיים. הדוגמאות הבאות הן לשם הבהרה ואינן ממצות:

שימוש בשטח אויב להקמת בסיסים צבאיים, שדות תעופה צבאיים ומבנים אחרים המשמשים לתחזוקת מבצעים צבאיים; [...]

הרס, גדיעה או הרחקה של חומות, יערות ומבנים של האויב על מנת לנקות שדה אש או לספק חומרי בנין;¹⁶

באופן דומה, מדריך השדה הצבאי של ארה"ב משנת 1956 מציין:

"מידת ההריסה המותרת נמצאת בגבולותיה המוקפדים של צרכי המלחמה. הרס כמטרה בפני עצמה או ככלי מלחמה מצד עצמו אינו מותר תחת דיני המלחמה. יש צורך בקשר קרוב וסביר בין הריסת הרכוש לבין ההתגברות על צבא האויב. על כן, הכלל הדורש כי יש לכבד את הרכוש הפרטי לא יהיה מופר במקרה של הריסה למטרת מבצעית, לתנועה מבצעית או לפעילות מבצעית של הצבא; כלומר, ניתן לעשות שימוש במבנים לצעדות, למחנות, להקמת ביצורי שדה וכדו'. מותר להרוס מבנים למטרות סניטריות או לעשות בהם שימוש כמקום מקלט לחיילים, לפצועים, לחולים או לרכבים וכן לאיסוף מידע, למחסה או לחיפוי. מותר להרוס, לגדוע ולהרחיק גדרות, יערות, יבול חקלאי, מבנים ודומיהם על מנת לנקות שדה אש, להכין שטח לנחיתת כלי טיס או לספק חומרי בנין או בערה אם יש צורך צבאי הכרחי בהם".¹⁷

Australia, The Manual of the Law of Armed Conflict, Australian Defence Doctrine Publication 06.4, Australian Defence Headquarters, 11 May 2006, §§ 2.6. 13

Canada, Code of Conduct for CF Personnel, Office of the Judge Advocate General, 4 June 2001, Rule 4, § 5. 14

United Kingdom, The Manual of the Law of Armed Conflict, Ministry of Defence, 1 July 2004. Par. 15.17.1. 15

United States, Department of Defense Law of War Manual, June 2015, 5.17.2.2. 16

United States, Field Manual 27-10, The Law of Land Warfare, US Department of the Army, 18 July 1956, as modified by Change No. 1, 15 July 1976, § 56. 17

פרשה חיונית להבהרת המשמעות של המונח "הריסה מופקרת" היא משפט בני הערובה, אחד ממשפטי נירנברג הנוספים נגד גנרלים נאצים שנערכו בפני בית הדין הצבאי האמריקני. בין השאר, הנתבעים הואשמו בביזה ובהריסה מופקרת של עיירות וכפרים בנורבגיה, יוון, אלבניה ויוגוסלביה מתוך נקמה על תקיפת חיילים גרמניים בידי ההתנגדות.

לדברי הטריבונל:

"הנאשמים מעלים טיעון של צורך צבאי כהצדקה להרג של חפים מפשע מהאוכלוסייה ולהריסת עיירות וכפרים בשטח הכבוש... על מנת שהריסת רכוש תהיה חוקית עליה להיות הכרחית לצרכי המלחמה. הרס **כמטרה בפני עצמה היא הפרה של החוק הבינלאומי**. יש צורך בקשר סביר בין הריסת הרכוש לבין התגברות על כוחות האויב. מותר להשמיד פסי רכבת, קווי תקשורת או כל רכוש אחר שהאויב יכול לעשות בו שימוש. מותר אף להרוס בתים פרטיים או כנסיות או כל רכוש אחר אם הדבר נדרש למבצעים צבאיים. הריסה מופקרת של מחוז או הטלת סבל מכוון על התושבים בו לשם הסבל אינם מותרים.¹⁸

בעוד בית המשפט הרשיע את המפקדים בגין תקיפות נקם, הוא לא מצא את הגנרל רנדוליק אשם כאשר בעת שירותו כמפקד גרמני בנורבגיה הנהיג מדיניות של "אדמה חרוכה", אותה סבר שהיא הטקטיקה הסבירה היחידה להאטת הפלישה הסובייטית הצפויה. במהלך מבצע ה"אדמה החרוכה" הזו, רנדוליק פינה והרס יישובים, משקים ומפעלים שלמים.

הפסיקה של ה-ICTY מבהירה גם היא את המשמעות של "הריסה מופקרת". החלטת בית הדין בעניין פרליץ (Prlić) מתארת את הפשעים שביצעו מנהיגי המיליציה הקרואטית (HVO) במוסלמים בוסנים. במחוז המוניציפלי של פרזור (Prozor) למשל, חיילי HVO הציתו שבעים וחמישה בתים של מוסלמים, בעוד בתים קרואטים לא נפגעו.¹⁹ בעיירה פרצני (Parcani) חיילי HVO הציתו בתים כדי לנקום בבני העיירה שהתחבאו ביער.²⁰ לשכת השופטים גם הצביעה על הרס נרחב של אזורים מוסלמיים בעיירות, לצד ביזה נרחבת של רכוש בבעלות מוסלמית.

הרס הגשר בברקו שבבוסניה והרצגובינה, כחלק מההרס הנרחב של רכוש.

Creative Commons 2.0

מצב הדברים המתוארים בעניים פרליץ שונים בתכלית מפעולת ישראל בעזה. הריסת הבתים שמבצעת ישראל אינה בגדר ענישה אלא מניעה, והיא לא מלווה במעשי ביזה. ברצועת עזה עדיין מתנהלת לחימה כבדה בין ישראל לארגוני טרור פלסטינים. מטרתה של ישראל היא להסיר את האיום של חדירה ופלישה אל יישובי אוכלוסיית דרום הארץ מתוך אזורים ששימשו בעבר כבסיס לתקיפות.

United States v. Wilhelm List (The Hostages Trial), 8 Trials of War Criminals Before the Nuremberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10, at 1253-1254 (1948) (דגש של המחבר) 18

.Prlic and Others (IT-04-74) Trial Chamber III, par. 1557 19

שם, 1559 Par. 20

5 | אזורי חיץ בשטח אויב הם מנהג מקובל

טענה נוספת היא שיש לישראל זכות להקים אזור חיץ רק בשטח שלה ולא בתוך רצועת עזה.²¹ לאור העובדה שחלק מהיישובים הישראליים שהותקפו בשבעה באוקטובר שוכנות אך קילומטר מגבול הרצועה, אזור חיץ מסוג כזה לא יהיה יעיל כאמצעי הגנה.

הדין הבינלאומי מכיר בזכותן של מדינות להחזיק בשטח אויב כל אימת שהדבר נדרש למטרת הגנה עצמית. כפי קביעתו הנודעת של סטפן שוובל, הנשיא לשעבר של בית הדין הבינלאומי בהאג:

"מדינה המממשת כדין את זכותה להגנה עצמית רשאית לתפוס ולהישאר בשטח זר כל עוד הכיבוש ותפיסת השטח נדרשים להגנה עצמית זו. כתנאי לפינוי כוחותיה משטח זה, מדינה כובשת רשאית לדרוש את הקמתם של אמצעי ביטחון סבירים על מנת להבטיח שהשטח לא ישמש בעתיד לצורך איום או הפעלת כוח בצורה שתצדיק מצדה את מימוש זכותה להגנה עצמית".²²

קשה להבין, אם כן, את הטענה שאסור לישראל לממש את זכותה להגנה עצמית בשטח עזה. צרפת, לשם השוואה, נשארה בחבל הסאר ככוח כובש ישיר לאחר הבסת גרמניה הנאצית עד לשנת 1947, והמשיכה לשלוט באופן עקיף עד לאינטגרציה שלה עם גרמניה בשנת 1957. הכוחות של בעלות הברית נשארו בברלין עד לאיחוד של גרמניה בשנת 1990. בעלות הברית המשיכו את הכיבוש זמן רב לאחר נפילת שלטון הנאצים מפאת האיום הסובייטי על מערב ברלין ומתוך כך על כל מערב אירופה של פלישה וכיבוש.

מאז מלחמת האזרחים בסוריה בשנת 2011, טורקיה הקימה "אזורים בטוחים" נרחבים בקרבת הגבול עם טורקיה בתוך השטח של סוריה.²³ בסדרה של מבצעים צבאיים בשנים 2016, 2018, ו-2019, טורקיה כבשה כ-8,234 קמ"ר של שטח בצפון סוריה, עד לעומק של 30 ק"מ. במבצע אחר בשנת 2020 כבשה טורקיה עוד 3,394 קמ"ר משטח סוריה בעיר אידליב.²⁴

כוחות בעלות הברית משתלטות על ברלין לאחר תבוסת השלטון הנאצי. הכיבוש הסתיים רק בשנת 1990 עם איחודה של גרמניה.

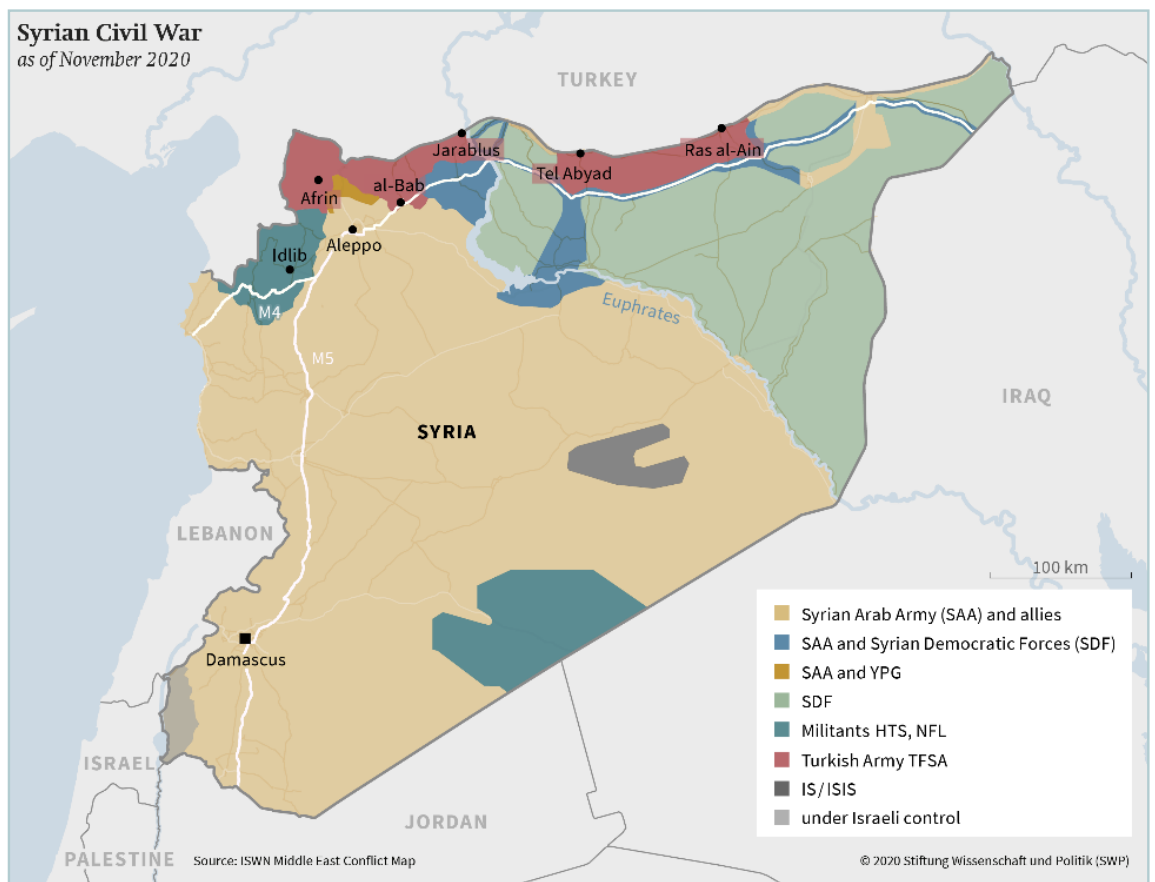
21 Israel forges buffer zone inside Gaza at risk to civilians: experts, FRANCE24, (Feb. 04, 2024) <https://www.france24.com/en/live-news/20240204-israel-forges-buffer-zone-inside-gaza-at-risk-to-civilians-experts>.

22 Stephen M. Schwebel, What Weight to Conquest?, 64 AM. J. INT'L L. 344, 345 (1970).

23 Soner Cagaptay, A Turkish Buffer Zone inside Syria?, Washington Institute. July 2, 2011 <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/turkish-buffer-zone-inside-syria>.

24 ÖMER YILMAZ, Turkey's Buffer Zone in Northern Syria and Its Impact on Irregular Migration, 24(1) INSIGHT TURKEY, p. 57 (2022).

לאחר פינוי הכוחות הסוריים מאזור הגבול של עפרין, השתלט על השטח כוח של עשרת אלפים לוחמים כורדים מארגון ה-YPG (היחידות להגנת העם). טורקיה, הרואה בארגון ה-YPG זרוע צבאית של האויב שלה ה-PKK (מפלגת הפועלים של כורדיסטן), פתחה במבצע מאסיבי ליצירת אזור חיץ. טורקיה הצדיקה את השליטה שלה בשטח הסורי בטענה לזכותה האינהרנטית להגנה עצמית מפני פיגועי טרור של דעא"ש וארגונים כורדים.²⁵ כשטורקיה עמדה מול גלי הגירה גדולים של פליטים סורים, היא יישבה אותם באזור החיץ במקום בתוך השטח של טורקיה.²⁶ משלחת רשמית מטעם ארצות הברית הגיעה לתמוך בהקמת אזור החיץ של טורקיה.²⁷

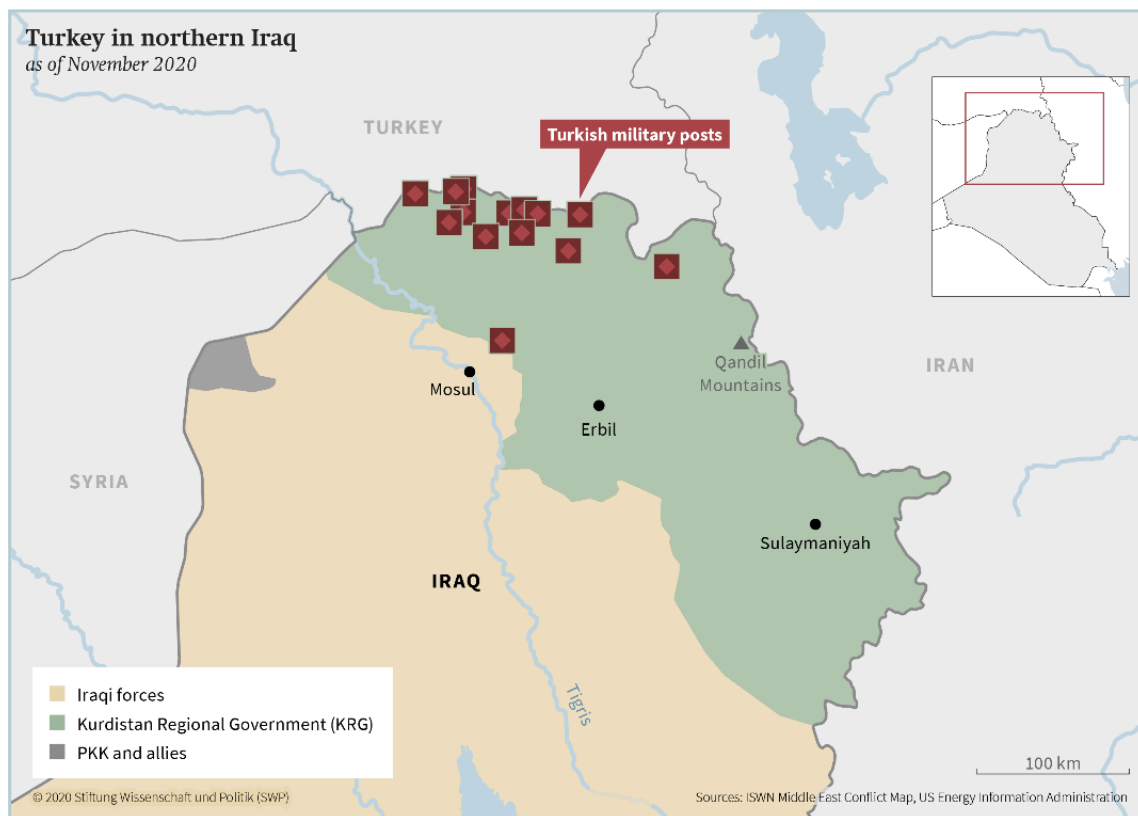
במהלך האביב והקיץ של שנת 2021, טורקיה שוב הקימה אזור חיץ, הפעם בצפון עיראק. טורקיה שיטחה יערות, סללה כבישים והקימה בסיסים צבאיים ותשתיות. שלא כמו באזור החיץ הסורי, האזור העיראקי לא כולל מנהל אזרחי טורקי בשטח.²⁸ ה-PKK פעלו משטח צפון עיראק מאז שנות השמונים של המאה

25 UNSC, Letter dated 9 October 2019 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations, addressed to the President of the Security Council, 9 October 2019, UN Doc S/2019/804; Bluent Aliriza, "Understanding Turkey's Afrin Operation," Center for Strategic and International Studies, Jan. 25, 2018, <https://www.csis.org/analysis/understanding-turkeys-afrin-operation>.

26 ÖMER YILMAZ, Turkey's Buffer Zone in Northern Syria and Its Impact on Irregular Migration, 24(1) INSIGHT TURKEY 55 (2022).
27 "US delegation arrives in Turkey to set up Kurdish buffer zone, THE NATIONAL (Aug 14, 2019). <https://www.thenationalnews.com/world/mena/us-delegation-arrives-in-turkey-to-set-up-kurdish-buffer-zone-1.897702>.

28 Cevik, Salim. "Turkey's military operations in Syria and Iraq." Stiftung Wissenschaft und Politik (2022), p.2.

העשרים.²⁹ הדעה הרווחת היא שהלחימה מול ה-PKK הורחקה משטחה של טורקיה והביאה את הקץ על תקיפת היישובים סמוכי הגבול הטורקים הודות לאזורי החיץ האלה בסוריה ובעיראק.³⁰

אזור החיץ הישראלי בעזה, אם יוקם, עתיד להיות 60 קמ"ר. לעומתו, אזורי החיץ הטורקיים בצפון סוריה משתרעים על פני 12,000 קמ"ר בהם טורקיה מפקחת על המנהל האזרחי ועל השירותים המקומיים.³¹ לא ארצות הברית, החברה בברית נאט"ו, ולא האיחוד האירופי גינו את אזורי החיץ האלה כהפרה של החוק הבינלאומי או כצמצום לא חוקי של שטח סוריה.³²

Razing forests, Turkey builds a huge, militarised buffer zone in Iraqi Kurdistan," The New Arab. Paul Iddon June 18, 2021. <https://www.newarab.com/analysis/how-turkey-building-buffer-zone-iraqi-kurdistan> 29

"Turkey-PKK Conflict: Rising Violence in Northern Iraq", ACKED Data. Adam Miller, Dr. Ameneh Mehvar, Matti Suomenaro. February 3, 2022. <https://acleddata.com/2022/02/03/turkey-pkk-conflict-rising-violence-in-northern-iraq/>; Cevik, Salim. p.1. 30

United Nations Human Rights, Office of the High Commissioner, Between a Rock and a Hard Place - Civilians in North-western Syria, (Jun. 2018), https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ohchr_-_syria_monthly_human_rights_digest_-_june_2018.pdf 31

See: Declaration by the High Representative on behalf of the EU on recent developments in north-east Syria, 9 October 2019 [\[here\]](#) 32

Statement of European Council, 14 October 2019 [\[here\]](#)

White House, Notice on the Continuation of the National Emergency with Respect to the Situation in and in Relation to Syria, 7 October 2021 [\[here\]](#)

ב-18 באוגוסט, 2024, נשיא אוקראינה ולדימיר זלנסקי פירט את היעד האסטרטגי שקבע להקמת אזור חיץ במחוז הרוסי של קורסק. בעוד לא ניתן לדעת מראש מה יהיה קו המתאר הסופי של אזור החיץ, קייב לאחרונה תפסה 1,150 קמ"ר משטחה של רוסיה, הכולל 82 יישובים. המבצע הצבאי של אוקראינה נועד גם להגן על הקהילות שבמחוז סומי באוקראינה מפני הפגזות רוסיים.³³

הפלישה אל מחוז קורסק; האזור בכחול מסמן את ההתקדמות האוקראינית לכאורה מה-18.8.2024.

6 | סיכום

הקמה של אזור חיץ בעזה על ידי ישראל, לרבות הריסת מבנים פלסטינים, חוקית לחלוטין במסגרת הדין הבינלאומי. הדין ההסכמי כמו גם הדין המנהגי, מתירים הריסת רכוש של אויב על רקע צורך צבאי. רק הריסה מופקרת וזדונית של הרכוש אסורה, ומסקירת הפסיקה ניתן ללמוד שהריסה כזו פירושה הרס כמטרה בפני עצמה, לנקמה או לביזה. בנוסף, גם אם אזור החיץ מהווה כיבוש של שטח בעזה, הדין הבינלאומי מתיר למדינה להחזיק בשטח אויב כשהיא מממשת את זכותה החוקית להגנה עצמית.

מטרתה של ישראל, המנחה את צעדיה מאז התקיפות הרצחניות של השבעה באוקטובר, היא הסרת האיום של חמאס וארגוני טרור אחרים בעזה, ובכך את השבת אזרחי ישראל לבתיהם. החמאס וארגוני הטרור האחרים ביצעו ניסיונות רבים של תקיפות ושל חדירות מתוך אזורים אלה, ועל כן אזור חיץ הוא חיוני להשבת ביטחונם ושלומם של תושבי דרום ישראל.

The Kyiv Independent. "Ukraine's Buffer Zone in Kursk Oblast: Here's What You Need to Know." The Kyiv Independent, 15 Sept. 2024, <https://kyivindependent.com/ukraines-buffer-zone-in-kursk-oblast-heres-what-you-need-to-know/>